Afrika ölkələri də Azərbaycanla əməkdaşlığa maraq göstərir

Somali bu sırada ilk dövlətlərdəndir

Somali Federativ Respublikasının Prezidenti Hasan Şeyx Mahmudun Azərbaycana rəsmi səfəri iki ölkə arasında əlaqələrin genişlənməsinə, o cümlədən iqtisadi əməkdaşlığın inkişafına yeni təkan verəcək. Bu həm də onu göstərir ki, Azərbaycan, ümumiyyətlə, Afrika ölkələri üçün yeni əməkdaşlıq perspektivləri açır.

Əvvəla xatırladaq ki, Somali Federativ Respublikası Şərqi Afrikada, Afrika buynuzu deyilən coğrafi bölgədə yerləşən bir ölkədir. Vətəndaş müharibəsi və separatistlərin fəaliyyəti nəticəsində Somali bir neçə hissəyə parçalanmışdır. Ölkənin qərbində Cibuti, Efiopiya və Keniya, şərqində Hind okeanı yerləşir. Paytaxtı Mogadişu şəhəridir. Somali 1960-cı il sentyabrın 20-dən BMT-nin üzvüdür.

Azərbaycanla Somali arasında diplomatik əlaqələr 2004-cü il mart ayının 22-də qurulmuşdur. Deməli, diplomatik münasibətlərin artıq 21 illik tarixi var. Ölkələrimiz arasında təmasların xüsusilə son illər ərzində intensivləşməsi əməkdaşlıq perspektivlərinin artmasında faydalı rol oynayır. Azərbaycan və Somali arasında siyasi məsləhətləşmələr haqqında imzalanmış sazişə uyğun olaraq, əməkdaşlığın genişləndirilməsində bu mexanizmdən istifadə vacib əhəmiyyət daşıyır. Bu baxımdan keçənilki və builki görüşlər xüsusi qeyd olunmalıdır. Belə ki, 2024-cü il iyulun 25-də iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarovun Somali Federativ Respublikasının xarici işlər və beynəlxalq əməkdaşlıq naziri Ahmed Moallim Fiqi ilə görüşündə ikitərəfli iqtisadi əlaqələrin təşviqi və energetika sahəsində potensial tərəfdaşlıq imkanları müzakirə olunub. Tərəflər iki ölkə arasında qarşılıqlı faydalı iqtisadi əlaqələrin yaradılmasının, əlaqələrin inkişafına dəstək məqsədilə hüquq-müqavilə bazasının genişləndirilməsinin, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə təcrübə mübadiləsinin həyata keçirilməsinin məqsədəuyğunluğunu vurğulayıblar.

Növbəti gün isə ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Ahməd Moallim Fiqi ilə xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov görüşüb. Nazirlər arasında baş tutan təkbətək görüş daha sonra hər iki tərəfin nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə davam etdirilib. Görüşdə iki ölkə arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri, bu istiqamətdə atılacaq gələcək addımlar, habelə cari regional vəziyyət müzakirə olunub. Bir sıra istiqamətlər, o cümlədən kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, neft və qaz sənayesi, "yaşıl enerji", humanitar, təhsil sahələri üzrə əməkdaşlığın inkişafı üçün potensialın mövcudluğu, bu istiqamətdə qarşılıqlı təmasların və təcrübə mübadilələrinin aparılmasının əhəmiyyəti qeyd edilib.

Ölkələrimizin beynəlxalq və regional təşkilatlar, xüsusilə BMT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində qarşılıqlı hörmət, dəstək və həmrəyliyə əsaslanan əməkdaşlığı məmnunluq doğurur. Somalinin 2025-2026-cı illər üzrə BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzvlüyü müddətində beynəlxalq sülh və təhlükəsizlik səyləri tərəfimizdən dəstəklənir. Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövrü Afrika ölkələri ilə əlaqələrimizin gücləndirilməsinə töhfə verib və bu əməkdaşlığın inkişafı prioritetlərimizdən biridir.

Sözügedən səfər çərçivəsində Somalinin xarici işlər və beynəlxalq əməkdaşlıq nazirinin Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının fəaliyyəti ilə tanış olması da deyilənləri təsdiqləyir. Həmin görüş çərçivəsində sənaye sahəsində qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər müzakirə olunub, sənaye zonası modelinin tətbiqinin üstünlükləri diqqətə çatdırılıb. Qonaqlar Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında görülmüş işlərlə, sənaye parkının rezidenti "Azerfloat" QSC-nin vərəqə şüşə istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanış olublar.

Bu il fevralın 4-5-də respublikamızın xarici işlər nazirinin müavini Yalçın Rəfiyevin rəhbərliyi ilə hökumət missiyasının Somaliyə səfəri əlaqələrin inkişafı üçün növbəti addım kimi dəyərləndirilir. Səfər zamanı nümayəndə heyətinin bir sıra qurumların yüksəkvəzifəli şəxsləri ilə görüşləri keçirilib, o cümlədən Türkiyə Maarif Fondunun Somali nümayəndəliyinə tanışlıq səfəri təşkil edilib. Əməkdaşlığın inkişafı üçün potensialın mövcud olduğu və müvafiq sahələrdə ikitərəfli hüquq-müqavilə bazasının yaradılmasının vacibliyi vurğulanıb.

Səfər çərçivəsində həmçinin Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ilə Somali Federativ Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi arasında siyasi məsləhətləşmələrin ilk iclası keçirilib. Siyasi məsləhətləşmələrə Azərbaycan tərəfindən xarici işlər nazirinin müavini Yalçın Rəfiyev, Somali tərəfindən isə xarici işlər və beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə dövlət naziri Ali Mohamed Omar Balad rəhbərlik edib. Siyasi məsləhətləşmələr zamanı ikitərəfli siyasi və iqtisadi məsələlər, BMT, Qoşulmama Hərəkatı, İƏT və digər beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

Somali Prezidentinin Azərbaycana rəsmi səfəri ilə ölkələrimiz dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin yeni və mühüm bir mərhələsinə qədəm qoyur. Bunu fevralın 12-də Azərbaycan Respublikası ilə Somali Federativ Respublikası arasında imzalanmış sənədlər də təsdiqləyir. Belə ki, həmin gün "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi ilə Somali Federativ Respublikasının Prezidentinin Ofisi arasında dövlət xidmətlərinin göstərilməsi sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu", "Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Somali Federativ Respublikasının Energetika və Su Ehtiyatları Nazirliyi arasında "yaşıl enerji" sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu", "Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi ilə Somali Federativ Respublikasının Təhsil, Mədəniyyət və Ali Təhsil Nazirliyi arasında təhsil sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş", "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Somali Federativ Respublikası Hökuməti arasında müdafiə və müdafiə sənayesi sahələrində əməkdaşlıq haqqında Saziş" imzalanıb.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2025.- 13 fevral (№ 32).- S.13.